

KURJER POZNAŃSKI

KURJER POZNAŃSKI wychodzi — z wyjątkiem niedziel i świąt kościelnych — codziennie o 6. wieczorem.

ADRES dla wszelkich przesyłek: Kurjer Poznański, Poznań — Posen.

KONTO CZEKOWE: we Wrocławiu (Broszka 1) nr. 5843.

PREZJENTATA w Poznaniu (z dostawą) min. 1.20 kwart. 3.60 mł.		
• Poznań w agencjach	1.30	3.40
• Poznań z odnośnikiem do domu	1.40	4.20
• Poznań z dostawą niem. eklat	1.40	4.20
• Poznań z dostawą niem. eklat do domu	1.64	4.42
• Niemcy i Austro-Węg. pod opieką	2.15	6.10
• Niemcy i Austro-Węg. pod opieką	2.70	6.60
• Niemcy i Austro-Węg. pod opieką	1.80	5.40

OGŁASZANIA: z wyjątkiem z jednolitego wiersza pięcioletni lub jego miejsce — na stronie dodatkowej — 25 fenów.

rek. smy z jednolitego wiersza pięcioletni lub jego miejsce — na stronie dodatkowej — 60 fenów.

Telefonu nr. 3524.

Redakcja, administracja i ekspedycja przy ul. św. Marcina nr. 63.

Telefonu nr. 3524.

Nr. 197.

Poznań, czwartek dnia 29-go sierpnia 1918.

Rok XIII.

Poznań, dnia 28. sierpnia 1918.

„Instynkt mas” i „racjonalizm polityczny”

Organ rządu warszawskiego „Monitor Polski” zamieścił w ostatnich dniach bezpośrednio po sobie dwa artykuły, które mają uzasadnić politykę aktywistyczną gabinetu Stępczowskiego, próbując równocześnie przedstawić politykę tak zwaną pasywnistyczną jako „dyktandą”, „nastrojową”, a nawet „nawijną”. Organ rządowy stwierdza w opinii polskiej pewien postęp w kierunku realizmu politycznego (pojęcie oczywiście w sensie aktywistycznym), ale widocznie nie jest jeszcze przekonany o zwycięstwie tego poglądu, bo gorzko skarży się na utrudnianie polityki przez „nastroje” i w tonie zaklinającym wzywa tych, którzy nie mają nic w sobie prócz „wierzeń”, aby albo poddali się jaknajwcześniej rewizji, albo usunęli się na bok, „nie stając w drodze tym, co mają odwagę i poczucie konieczności beznamietnego, zimnego, na rachunku opartego, ale niezbędnego wreszcie czynu.”

Artykuły te nie przypadkowo oczywiście ukazały się właśnie w chwili nawiązania przez delegatów warszawskich rokowań z państwami centralnymi i nie myliły się zapewne, że w pojęciu „Monitora” ta akcja jest właśnie owym „beznamietnym, zimnym, na rachunku opartym czynem”.

Dalej jesteśmy od tego, aby lekceważyć i potępiać źródło to, czego podjęli się książę Radziwiłł i hr. Ronikier. Szczególnie, jeżeli wierzyć mamy ostatnim wyjaśnieniom księcia Radziwiłła, stwierdzającym ponownie, że żadne zobowiązanie postanowienia nie zapadły, możnaby najpełniej obawę uważać za usuniętą. Cokolwiek zaś uczynić można, aby obecny stan rzeczy w Królestwie poprawić, aby ulżyć nędzy ludności i niedoli wychodźców przymusowych, aby zarządzić kraj przejąć we własne ręce, winno stanowić przedmiot bacznej troski i poważnych zabiegów polskich czynników rządowych. Jeżeli mimo to ołbrzymia większość społeczeństwa instynktownie odczuwa niebezpieczeństwo, krwającą się w działalności przedstawicieli aktywistycznych, to wypływa to z głębokiego przekonania, że korzyści chwilowe nie stałyby w żadnym stosunku do ceny, gdyby płacić za nie miało zobowiązaniami natury politycznej, któreby całą przyszłość Polski kształtowały w kierunku jednostronnym, uzależniającym swobodny rozwój narodu od interesów obcych, częściowo nam przeciwnych.

Czułość narodowa w tym kierunku nie bez powodu zastrzeżona jest w najwyższym stopniu, a polityk realny w prawdziwym słowem tego znaczeniu nie będzie jej lekcewał, a tem mniej poczytywał za objaw ujemny, choćby ona i czasem była niewygodnym hałmulcem dla pewnych zbyt pośpiesznych prób stworzenia faktów dokonanych to też płytciem bardzo i niewczesnym gderaniem wydają się nam wywody „Monitora”, który pisze:

Historia ostatnich trzech lat jest historią walki trzeźwego poglądu na zadania chwili z kaobryśnym nastrojem, który udaremnił niejedno poczynanie, do którego po upływie pewnego czasu wypada powracać ponownie, w trudniejszych nierzadziej sprzyjających okolicznościach, okazuje się ono bowiem nieodzownym. Instynkt masowy, która poczynaniom tym się przeciwstawiała, błdził, błdził fatalnie, gdyż nie był to naturalny, zdrowy instynkt narodu, który chce żyć, chce powstać do życia po długiej niewoli, lecz raczej szczerbawy instynkt obawy, bierności, bezruchu, wytworzony przez warunki niewoli.

Takie wzdrgliwe odepchnięcie „instynktu mas” świadczy o pewności siebie, które w odwrotnym stoi stosunku do doświadczenia i szerokiego realizmu karcących mentorów. Lud polski na takie oskarżenie sobie nie zasłużył. Jeżeli to, co jest głębokim przekonaniem opinii kół narodowych we wszystkich trzech

dzielnicach Polki: piętnuje się jako „szczerbawy instynkt niewoli”, to sąd taki jest również powierzchowny jak krzywdzący. Zachwalany „racjonalizm” naszych dyplomatów aktywistycznych robi często wrażenie bardzo krótkowzrocznego oportunizmu, który „takie widzi światło kolo, jakie tępiem zakreśla oczyma”. „Beznamietny zimny obrachunek” jest niewątpliwie najlepszą metodą dla rutynistów dyplomatycznych w czasach normalnych, spokojnych. Ale wojna obecna tyle już „naizimniejszych” obrachunków przewróciła, że metoda, wyłącznie na nich oparta, nie może budzić zaufania. Polityka czasów przełomowych, w których zawalała się najpewniejsza aksjomaty racjonalistyczna, wymaga głębszych sposobów patrzenia na sprawy. W takich razach trzeba z fotei mądrości dyplomatycznej zejść w głębie duszy narodu, trzeba wczuć się w rym jej pragnień i wierzeń bez uśmiechu sceptycznego, trzeba wchłonąć w siebie te pierwiastki siły niezniszczalnej, która ludowi naszenmu pozwoliła przetrwać wszystkie ciosy i która z każdym porankiem na nowo budzi w nim nadzieję ziszczenia ideałów. Tu jest fundament polityki narodowej. Na nim dopiero można z „cyrklem, wagą i miarą” budować. Kto tylko i wyłącznie swemu „zimnemu, beznamietnemu rachunkowi” zawierza, ten łatwo może się przekonać, że budował na piasku lotnym, gdy pierwszy lepszy wiecher rachuby jego podrze na strzępy.

Obrady wstępne nad sprawą polską ukończone. Z austro-węgierskich kół dyplomatycznych rozszerza się wiadomość, według której obrady wstępne nad sprawą polską są zakończone a następnym stadium będzie rozpoczęcie układów w Wiedniu. Przewiduje do Wiednia niemiecki kanclerz oraz Hintze. Na konferencje salzburskie przybyli obecnie także przedstawiciele Bawarii i Saksonii.

Pan Napieralski o zakazach na Śląsku. Gazety p. Napieralskiego pisząc o ostatnich zakazach językowych na Śląsku zdobywają się na następujące „objaśnienia”:

„Gazety narodowo-demokratyczne zaznaczają, że dopiero po wyborach p. Korfanteo w okręgu gliwicko-lublinieckim władze wydają takie zakazy. Niepodałbym jest stwierdzić, czy wybór p. Korfanteo jest przyczyną do wydawania zakazów. Jeśli jednak tak jest, to mamy pośredni dowód na to, że osoba p. Korfanteo i jego występy polityczne nie przyczyniają się wcale do poprawienia dołu ludu polskiego na Śląsku. Słuszne więc i dla ludu polskiego korzystniejsze było stanowisko naszych gazet, gdy przestrzegaliśmy przed postawieniem p. Korfanteo w Gliwickim.”

Tak więc p. Napieralski nie zdobywa się ani na jedno słowo potępienia władz, a za to ma te smutną odwagę, że wygrywa bolesne ciosy, zadane ludowi polskiemu, przeciwko p. Korfanteemu, nie mogąc widocznie do dziś dnia strawić świętego zwycięstwa kandydata narodowego w ostatnich wyborach.

Prywatnie i zaśniepienie partyjne zagłuszyły u p. Napieralskiego do reszty głos polskiego sumienia. Nie minęła go też nagroda. Oto, jak świeżo donosi „Gazeta Ludowa” otrzymał p. Napieralski wraz z redaktorem swoim Rybaczem order Krzyża zasług wokół pomocy wojennej (Verdienstkreuz für Kriegshilfe). Któżby wątpił o tem, że odznaczenie to jest dobrze zasłużone.

Stresemann przeciwko Helfferichowi: W tygodniku nar. lib. „Deutsche Stimmen”, zamieszcza znany poseł i przywódca nar. liberałów Dr. Stresemann, kilka uwag o nowym układzie niemiecko-rosyjskim i porusza przytem także rolę Dr. Helffericha w Moskwie.

„Nowy układ niem.-ros.”, pisze Dr. S., o twiera dalekie widoki na nowe uregulowanie stosunków niemiecko-rosyjskich. Ci, którzy po układzie tym spodziewali się rewizji pokoju litewsko-brzeskiego w rozumieniu przywrócenia dla Rosji status quo, będą w każdym razie rozczarowani. Układ skonsoliduje starą Rosję o tyle, o ile Niemcy sprzeciwia się uznaniu nowych państw poza dotychczas utworzonymi; z drugiej strony rozwiązuje sprawę bałtycką i stwarza w dziedzinie stosunków gospodarczych obu krajów szczególne możliwości rozwoju. Dotychczas różne przeszkody nie dopuszczały porozumienia niemiecko-rosyjskiego. Ze poseł niemiecki, po dziesięciodniowym pobycie w Moskwie, opuścił się właśnie w czasie, w którym zawieraliśmy tak podstawowy układ z republiką sowiecką i przez

to w całym świecie wywołał wrażenie, jakoby rząd ten upadł, musiało uchodzić jako debilitny przykład niezręcznej dyplomacji. Ze stosunki w Moskwie były trudne, tak, że poseł niemiecki znajdował się niejako w rowach strzeleckich, o tem wiadano poprzednio. Jeżeli nie chiano narazić życia cennych osób, trzeba było pozostawić je w domu, albo one powinny były pozostać w domu. Kto jednak raz do Moskwy pojechał, winien był pozostać tam conajmniej do ukończenia owego układu. „Berl. Tagebl.” dodaje do tego:

O pośpiesznym odwołaniu posła niemieckiego z Moskwy myślimy, wyjątkowo, jak Dr. Stresemann. Ponieważ jednak wydział główny nie uważa za potrzebne zejść się, niema narazie możliwości zapisać Dr. Helffericha, na mocy jakich informacji opuścił poselstwo w Moskwie.

Cele wojenne wszech Niemców. Na walnym zebraniu wszech Niemców w Miśni pruski poseł konserwatywny general Liebert między innymi powiedział o celach wojennych wszech Niemców, co następuje: My sami nie możemy potrzebować pokoju porozumienia, gdyż oznaczałby on ruinę narodu naszego. Musimy do magać się dostatecznej kontrybucji wojennej, ze względu na naszą przyszłość, musimy mieć władzę nad Belgją pod względem wojskowym i gospodarczym i politycznym, ze względu na dowód potrzebnych nam środków musimy obstarać przy polityce kolonialnej na wielką skalę i musimy żądać, aby Anglia wywadała kraje zabrane podczas tej wojny Turcji.

Wszech Niemcy o tyle są skromniejsi, że dawniej obstarali także przy zajęciu Calais i całej zachodniej Francji.

Wiadomości wojenne.

Niemieckie doniesienie wieczorne.

Berlin, 27. VIII. (WTB.) Punkt ciężkości dzisiejszych prób przełamania po stronie wojsk angielskich i kanadyjskich spoczywał na południu od rzeki Scarpe. Uderzenie podchwyceno po obu stronach drogi Arras-Cambrai w naszych pozycjach. Po obu stronach Bapaume i na północ od rzeki Somme siła ataku francuskiego cofnęła się w porównaniu z poprzednimi dniami i nieprzyjaciela wszędzie odparliśmy.

Komunikat angielski.

Sprawozdanie angielskie wieczorne z dnia 26. 8. O godz. 3. z rana zaatakowali Kanadyjczycy, Szkoci i Londyńczycy po obu stronach rzeki Scarpe od Croisilles do okolicy Grevelle. Kanadyjczycy natarli dzielnie na brzegu południowym, przekroczyli pierwszą linię obrony nieprzyjaciela i w pierwszym ataku wzięli Cranchill. Mimo deszczu i wiatru osiągnęli Kanadyjczycy wnet Wancourt i Monchy le Preu, wzięli obie miejscowości i posunęli się naprzód. Na północ od Scarpe zajęli Szkoci pierwsze linie obrony niemieckie na południu od Gavrelle, dotarli w okolicę Roëux i zajęli na północ stąd fabryki chemiczne. Wyżyna między Croisilles a Heninel jest w zupełnem posiadaniu Szkotów i Londyńczyków, przyczem zabrano dużo jeńców. Na południe postępowaliśmy dalej naprzód po obu brzegach Somme. Australczycy zajęli Cappy i posunęli naprzód. Na północ od Somme zajęli Suzanne. Więcej na północ posunęli się Angliowie w kierunku Montauban. Walijszczy zajęli Bazentin le Grand. Nacisk nasz był wszędzie równo utrzymany i linie nasze w pewnych odstępach naprzód posunięte.

Głosy angielskie za wojnę do ostateczności.

Berno, 26. VIII. (WTB.) Sekretarz ministerjum amunicji Kallaway podczas otwarcia kantyny dla robotników okrętowych w Hull dn. 22. bm. miał mowę, w której powiedział: W Anglii istnieją w wysokich i niskich sferach ludzie głosi i wpływowi, którzy wołają pokój na podstawie układów. Sądzą oni, że wojnę można rozstrzygnąć nie za pomocą broni, lecz słów. Żądają, aby wszystkie zbrodnie niemieckie zapomniano i rozprawiano z tymi co je wywołali, jak gdyby się znajdowali na równej stopie w towarzystwie narodów. Ci zwolennicy pokoju żyją w świecie iluzji i boją się rzeczywistości. Byli oni przerażeni, gdy prezes ministrów Lloyd George oświadczył, co Anglia musi zadać Niemcom „knock out blow” (cios powalający przeciwnika — przyp. red.) Zdaniem mówcy jednak knock out blow jest warunkiem trwałego pokoju i idei związku narodów. Mówca powiedział dalej, że Niemcy należą tak pobić, aby ludność niemiecka otumaniona widziała, że bożyszcza militarystyki i absolutyzmu, które czci, mają kruche nogi.

Jeżeli jednak Niemcy będą w stanie wejść w układy pokojowe, posiadając znaczne części Francji, Belgii, wielkie prowincje Rosji i Rumunii, kasta wojskowa w oczach narodu będzie usprawiedliwiona.

Równocześnie także wygłosił dziekan uniwersytetu w Oxfordzie lord Hugh Cecil mowę, w której dowodził, że wojnę należy prowadzić aż do zupełnego poddania Niemiec. Nie oznacza to zniszczenia Niemiec, ale w drodze układów osiągnąć celów Anglii nie można.

„Daily Mail” donosi, że przewodniczący związku marynarzy angielskich Havelock Wilson rozwija wielką agitację wśród armii i marynarki za przystępowaniem do sześciomiesięcznego bojkotu Niemiec po wojnie, uchwalonego przez Unję marynary.

Komunikat francuski.

Francuskie sprawozdanie wieczorne z dnia 26. 8. Po obydwoch stronach rzeki Avere wykonaliśmy dwa miejscowe przedsięwzięcia, które pozwoliły nam zaigć Fresnoy le Rove i Saint Mard mimo żywego oporu nieprzyjaciela. Liczba dotychczas policzonych jeńców przekracza 600. W Wogezach odparliśmy kilka prób i wycieczek wwiadowczych. Poza tem na innych frontach dzień minął spokojnie.

Armia wschodnia d. 25. 8. Większa działalność artyleryjska w okolicy jeziora Doiran. po obu brzegach Wokardaru i w okolicy Huma.

Albanja. Austriacy zaatakowali po dwa razy stanowiska włoskie i francuskie w okolicy zbiegu Devoli i Tomoriza. Nasze oddziały ataki ich odrzuciły i, stosownie do wydanego rozkazu, swe skrzydło lewe lekko odgięły, aby otrzymać połączenie z oddziałami włoskimi. Lotnicy brytyjscy bombardowali obóz nieprzyjaciela — obóz Demir Hissar. Lotnicy serbscy zestrzelili latawiec nieprzyjaciela w okolicy Dobropolje.

Sukcesy łodzi podwodnych.

Berlin, 22. VIII. (WTB.) Urzędowo donoszą. Na wodach na zachód od Anglii zatopila jedna z naszych łodzi podwodnych 5 statków o pojemności ogólnej 22.000 ton rejestru brutto.

Szef sztabu administracji marynarki.

Komunikat austriacki.

Wiedeń, 27. VIII. Sprawozdanie urzędowe. W kilku miejscach frontu włoskiego walki artyleryjskie i potyczki patrolek. Bozen-Gries było znowu celem nieprzyjacielskiego ataku lotników, jednakże bez szkody. Na albańskim placu boju zyskali nasze wojska zwycięskie, w pogoni za odrzuconym przeciwnikiem, na terenie na południe od Fieri i Berat. Także po obu stronach Temorica-Tales (rzeka poboczna górnej Devoli), gdzie Francuzi stawiali ostry opór, zostały pozycje nieprzyjacielskie zburzone, a nieprzyjaciela zmuszony do odwrotu.

Szef sztabu generalnego.

Układy dodatkowe niemiecko-rosyjskie podpisano.

Berlin, 27. VIII. (WTB.) Dzisiaj po południu podpisali w urzędzie spraw zewnętrznych pełnomocnicy niemieccy i rosyjscy trzy układy dodatkowe do traktatu pokojowego brzeskiego oraz układ finansowy i układ w sprawie prawa prywatnego dla uzupełnienia niemiecko-rosyjskiego układu dodatkowego do traktatu pokojowego. Układy stanowią wynik konferencji, które odbywały się od kilku tygodni pomiędzy niemieckimi i rosyjskimi delegatami w Berlinie.

Z Ukrainy.

Kijów, 25. VIII. „Kiewskaja Myśl” podaje: W dniu 23. 8. przyjął minister spraw zewnętrznych, Doroszenko, poselstwo fińskie, które wręczyło mu swoje pismo uwierzytelniające. W tych dniach wyjeżdża delegacja do Kijowa, aby zawrzeć układ handlowy między Ukrainą a państwem donieckim.

„Kiewskaja Myśl” pisze o rosyjsko-ukraińskiej konferencji pokojowej: Po dwumiesięcznej przerwie nastąpiło dnia 24. 8. znowu pełne zebranie konferencji pokojowej między Ukrainą a Rosją. Posiedzenie miało charakter bardzo podniecony i omawiało przeważnie sprawę obszaru donieckiego. Mowy przybiebrały częściowo ton tak ostry, że częstokroć groziło niebezpieczeństwo zerwania pertraktacji. W końcu zgodziły się strony w tem, że na punkcie spornej sprawy donieckiej musi nastąpić jeszcze uzasadniona wymiana pism, poczem zwołanem zostanie znowu pełne posiedzenie.

Bolszewicy zajęli Mikołajewsk.

Sztokholm, 26. VIII. (WTB.) Moskiewski telegram w „Politiken” donosi, że Czechosłowaków pobito w Mikołajewsku, a miasto wzięte zostało przez bolszewików. Zdobyto

Na ołtarzu ofiar tej wojny złożył życie swe młode dnia 14. t. m. o godz. 10 20 wieczorem. w lazarecie w Wysokiem Mazowiecku w Królestwie Polskiem. po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzoney św. Sakramentami, nasz najukochańszy syn, brat, wnuk i siostrzeniec s. p.

Wacław Nowicki

inspektor lazaretowy

w 25. roku życia.

Spoczął dnia 17. t. m. na cmentarzu w Wysokiem Mazowiecku.

W ciężkim smutku pogrążona

Sroda, 28. 8. 1918.

rodzina.

Dnia 27. sierpnia o godzinie 7. rano rozstał się z tym światem po krótkich cierpieniach, opatrzoney św. Sakramentami, mój najtroskliwszy mąż, nasz najukochańszy i najdroższy ojciec, teść i dziadek s. p.

Józef Filipiak

przeżywszy lat 80, o czym donosi w imieniu rodziny

w głębokim smutku pogrążony syn

Ks. Jan Filipiak.

Kochanych Konfratrów proszę o niemento.

Ośnischewko - Brudnia - Bydgoszcz.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby w Ośnischewku w czwartek, dnia 29. b. m. o godz. 4. po poł. (nowy czas) na cmentarzu w Brudni, nazajutrz nabożeństwo żałobne o godz. 9. rano w Brudni.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Powózki oczekiwać będą w Gniewkowie (Argenau) w czwartek o godz. 2. po poł.

Wróciłem

JAWOROWICZ

lekarz-dentysta

plac Wilhelmowski 9.

Telefon 3767.

Wróciłem

Dr. Tomaszewski.

Dr. Zakrzewski

powrócił!

Moje lokale handlowe przeniosłem z ulicy Podgórznej 9 (Hindenburga)

na ulicę Wiktorji 16.

(przystanek kolejki elektrycznej).

Benno Schultz

Specjalny dom eleganckich towarów fuirzanych

Założony 1840 r. Nr. telef. 1513.

BANK LUDOWY

E. G. m. u. w

w Wieleniu (Filehne i. P.)

przyjmuje depozyty z terminowym wypowiedzeniem otwiera konta czekowe i rachunki bieżące udziela pożyczek na sala-wekale dyskontuje prima-wekale inkasuje wekale i czekki pośredniczy w zakupie i sprzedaży papierów wartości.

SZOPKA POZNAŃSKA

CENA: 3.00 MK.

n 4156

DO NABYCIA W POLSKICH KSIĘGARNIACH

STEFAN BUSZCZYŃSKI

RĘKOPIS Z PRZYSZŁEGO WIEKU

FANTAZJA SPOŁECZNA Z ROKU 1881

n 1807

Cena mk. 2.-

Do nabycia we wszystkich księgarniach oraz u wydawcy (Kraków Basztowa 17. Konstanty Buszczyński) który wysyła pojedyncze egzemplarze za zaliczką lub po nadstaniu należytości.

PRACA

Młoda inteligentna panienka z dobrej rodziny, która wyczerpała się w wieloletniej pracy w fabryce, pragnie przyjąć posadę elewki w większym domu polskim w okolicy Poznania. w celu wyuczenia się gospodarstwa rolniczego. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się pod lit. z 7189 do ekspedycji niniejszego pisma.

Poszukuję na wsi miejsca nauczycielki domowej z rejonem, pozwoleniem. O łask. podanie warunków uprasza się do eksp. Kurj. Pozn. pod lit. 4121.

Potrzebny od 1. 10. na wieś korepetytor do trzech chłopców - dwóch sekundarów. Zgłosz. do ekspedycji Kurjera pod litera n 4152.

Potrzebna od 15. 9 na wieś panienka do wyreczenia pani domu. Zgłosz. do eksp. Kurj. pod litera n 4153.

Młodsza panienka, która brała korepetycje z łask. kursu książkowości i pragnie przesłać rolę w biurze adwokackim, pragnęłaby przyjąć posadę jako

elewka

z banku lub rolniku. Zgłosz. uprasza się do eksp. pisma nin. pod z 710.

Książkowa

która pracowała w posady w banku lub rolniku. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod lit. z 7199.

Egz. pielęgniarzka

połączona przez lekarzy poszukuje miejsca na prowincji. Zgłoszenia do eksp. Kurj. Pozn. pod z 7196.

Od 1. 10. jest wolna posada nauczycielki, kierowniczk

w szkole przysposabiającej chłopców do pierwszych klas gimnazjum, odnośnie dziewczęta do wyższej szkoły żeńskiej. Pensja. 2.000 mk. rocznie i wolne mieszkanie z ogrodem. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Kurjera Pozn. pod lit. n 4137.

Rolnik bez zajęcia szuka miejsca jako

z 714

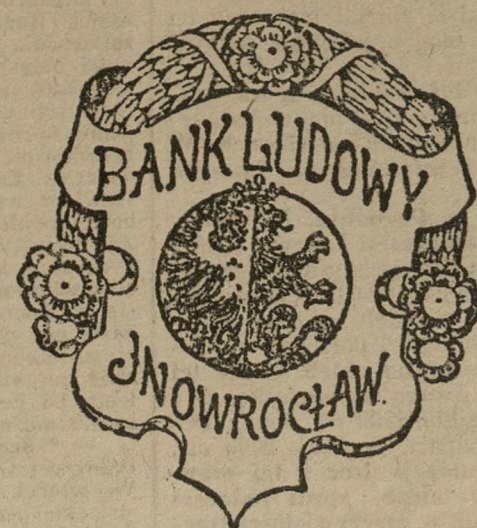
gospodarz, na mniejszym folwarku lub probostwie. Zgłoszenia W. Detloff, Nakel/Netze ul. Berlińska (Berlinerstr.) 296.

Ucznia

przyjmuje zaraz W. Niedbalski, skład delikatesów i win. Poznań, ulica Rycka 2.

Kantorzystka

z dłuższą praktyką posady od 1. 10. 19. Łask. zgłosz. uprasza się do eksp. Kurj. Pozn. pod z 7210.

załatwia

n 8070

wszelkie interesy bankierskie

Pożyczki

na przystępnych i dogodnych warunkach

Papiery wartościowe

jako pewna i korzystna lokacja kapitałów

Wkładki i oszczędności

oprocent. od dnia złożenia pieniędzy po 3, 4, 4 1/2 prc.

Adres: BANK LUDOWY — Inowrocław (Hohensalza).

Majstrów do prac betonowych, polierów mularskich i ciesielskich z luźni

na większą budowlę przyjmie na stałe

Silber & Jerschke - Przedsięb. budowl. betonowej

Gliwice przy Promenadzie (Gleiwitz O-S)

Mularze, cieśle i robotnicy

mogą się zgłosić na stałą pracę.

Silber & Jerschke,

przedsiębiorstwo budowl. betonowej

Gliwice, przy Promenadzie (Gleiwitz O-S.)

Książkowe

poszukuję od 1. 10. 18. i upraszam o piśmienne zgłoszenia z podaniem pretensji.

Bank Kupiecki - Roman Kahl & Co.,

Ulica Ludwika nr. 21.

Poszukuje się inżyniera

wszechstronnie obeznanego z budową młynów i piekarni. Podania, zaopatrzone w „curriculum vitae” odpisy świadectw, należy wraz z żądaniami warunkami wynagrodzenia skierować do departamentu przemysłowo-technicznego Sekcji III. c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicji) Sekcji III. L w 6 w, ul. 3. Maja 2.

Urzędnik gospodarczy

37 lat, z wykształceniem gimnazjalnym do wyższej sekundy.

poszukuje posady.

Zgłoszenia: Postlagernd Nr. 7

Guelch - W.-Pr. z 7197

Organista

starszy, wolny od wojsk. muzykalny, biegły w grze organowej, zdolny dyrygent chóru kościelnego, światowy, z dobrymi świadectwami, obecnie w miejscu, poszuk. posady od 1. października. Łask. zgłosz. do Kurjera Pozn. pod lit. z 7237

Dla syna mego

szukam

zajęcia

w biurze prawniczym.

Łask. zgłoszenia pod nr. z 7200

upraszam do eksp. Kurj. Pozn.

Poszukuje się kupna

składu żelaza

w Księstwie, lub też DOMU, w którymby z powodzeniem skład taki otworzyć można. Zgłoszenia z podaniem dokładnych warunków i szczegółów przyjmuje eksped. Kurjera Pozn. pod z 7227.

DZIERZAWY

Ktoby przyjął 15 letniego chłopca na

stół i stancję

przygotował w krótkim czasie do

tercji. Zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów pod nr. z 7149.

Poszukuję dla 2 panienek od wakacji św. Michała

stancji,

w większym pensjonacie lub też w przyw. domu. Zgłosz. z podaniem warunków uprasza się do eksp. Kurj. Poznańskiego pod litera z 7110.

KUPNA

Poszukuje się

folwarku

500 do 600 mórg

z żywym i martwym inwentarzem

orzy włoście 100-120000 mk. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod lit. z 7188.

Agenci wybierzani.

Poszukuję zaraz

kupna majątku

folwarku

o powierzchni 100-500 mórg w pow. gnieźnieńskim z dobrą komunikacją kolejową. Warunki: dobra ziemia, kompletny żywy i martwy inwentarz. Zgłosz. do eksp. Kurjera Pozn. pod 4123

ORWAT

3961

Wrocławska 13. Tel. 4206.

Linoleum

Dywany - Chodniki

sp. reparac. Linoleum.

Mam do wypożyczenia

6 do 10000 mk.

na pewną hipotekę. Zgłoszenia do eksp. pisma niniejsz. pod z 7226.

